

Vergaderjaar 2013–2014

26 488

Behoeftestelling vervanging F-16

Nr. 329

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2013

Op 19 september jl. heeft de vaste commissie voor Defensie mij per brief verzocht in te gaan op de analyse van de Algemene Rekenkamer over de risicoreservering bij project Vervanging F-16 (Kamerstuk 33 763, nr. 2). De Algemene Rekenkamer stelt dat zij niet kan beoordelen in hoeverre de omvang van de risicoreservering voldoende is omdat in het kader van de nota geen risico-inventarisatie is gemaakt anders dan een globale analyse. De Algemene Rekenkamer acht het opnemen van die risicoreservering overigens een goede zaak. Tevens concludeert de Algemene Rekenkamer dat de financiële inpasbaarheid van de keuze voor de F-35 – op basis van de op dit moment beschikbare gegevens – als maximaal onderbouwd moet worden beschouwd.

Zoals de Algemene Rekenkamer schrijft, heeft Defensie de gebruikelijke risicoanalyses toegepast bij de voorbereidingen van de nota over de toekomst van de krijgsmacht. Risico's van projecten voor de aanschaf van wapensystemen worden geschat op laag, midden of hoog. Factoren zoals het land van productie, de doorlooptijd van het project, de ontwikkelingsaspecten en internationale samenwerking kunnen daarin ook een rol spelen. Afhankelijk van die schatting wordt een risicoreservering binnen het investeringsbudget gehanteerd.

De belangrijkste risico's voor het project Vervanging F-16 zijn terug te vinden in de jaarrapportage. De eerstvolgende rapportage verschijnt medio oktober. Daarin is standaard een overzicht opgenomen met de belangrijkste risico's, de mogelijke impact en de beheersing daarvan. Op grond daarvan is volgens de gebruikelijke systematiek en in overleg met het Ministerie van Financiën een risicoreservering van 10 procent in het investeringsbudget aangehouden. Tevens is, en dat is uniek, ook voor de exploitatiekosten rekening gehouden met een risicoreservering van 10 procent. Dat geldt voor de gehele gebruiksperiode van dertig jaar, al zal de onzekerheid afnemen naarmate het toestel langer in gebruik is. In deze systematiek blijft het aantal van 37 toestellen een vast gegeven en worden tussentijdse wijzigingen in de kosten via de risicoreserveringen verwerkt.

De reservering is niet bestemd voor prijs- en loonbijstellingen. Deze worden conform de reguliere begrotingssystematiek toegepast. De reservering is evenmin bedoeld voor wisselkoersen die binnen het taakstellende budget moeten worden gedekt.

Defensie zal, zoals de Algemene Rekenkamer adviseert, het risicomanagement verder ontwikkelen. Defensie zal de risico's zoveel mogelijk kwantificeren en systematisch in beeld brengen. Zij zal daarbij gebruik maken van de ervaringen bij grote infrastructuurprojecten. Een en ander zal volgend jaar leiden tot een aangepaste paragraaf over risico's in de jaarrapportage Vervanging F-16.

De Minister van Defensie,
J.A. Hennis-Plasschaert